

העם

מות הענק

השבוע, שעה שהעם התכונן להרליק את גרות הנוכה, ככה נר בירושלים. הסופר ולוחם האמת יהושע התלמי, הידוע בכינויו הספרותי ר' בנימין, עצם את עיניו. ר' בנימין לא היה סתם סופר. הוא הש' תיך אל דור הענקים של היהדות, אשר אמת גדולה היתה בלבם — וכשביטאה בכתב, הפכה לספרות. 78 שנים התהלך ר' בנימין עזי אדמות ור' 78 מונים התליף את דעותיו. כי כל פעם שהגיע למקנה שדעה חדשה יש בה מן האמת, לא היסס לנטוש את ידידיו ואת סביבתו, ולצאת לדרכו — גם בודד. ידידים של אתמול רגמוהו באבנים. היריד שנתרצה. יוסף חיים ברנר, ה' דמות הספרותית הנערצת של מחנה הפועלים מימי העליה השנייה והשלישית, היה רעו ואהוב נפשו של ר' בנימין. ב' 1921 נרצח ברנר באבו כביר, ליד יפה. בין הראשונים שהגיעו למקום, היה ר' בנימין.

הוא חזר לביתו וכתב קינה על רעו, אותה סיים במלים שביטאו את כל אפיו של הכותב: אם יוכלנו להדיח ולהרגיו את הערבים בצורה כזאת, שנביא אותם להיגת איש צדיק וטהור כמו יוסף חיים ברנר, משמע ששינוי ביחסינו אליהם ולא הבינונו אותם כראוי. מקצתו: יש לעשות את הכל, למנוע השכנת שלום עם הערבים.

מעטים — אך מובחרים. הכרה זו הובילה את הסופר הרגיש בורך הקשה, שחיכתה מאז ומתמיד לכל מי שהטיף בישוב למען קירוב ערבי-ערבי.

ב' 1936, בהתלקח המרד הערבי הגדול, הצליח ר' בנימין לשכנע את נגיד האגודי ברסיטה העברית ד"ר יהודה לייב מגנס ל' הקים תנועה בשם איחוד, שטיף, תוך כדי להבות המרד, לאחתה יהודי-ערבית. אל קבוצה זו הצטרפו מעטים — אך מובחרים. במרוצת השנים הפך איחוד לברית-שלום, אך העיקרון נשאר בעינו. הקבוצה הקטנה התרכזה מסביב לירחון צנוע בשם נר, אותו כתב, ערך והגיה כמו ידיו ר' בנימין, הישיש בעל זקן המידות.

כאשר הלך השבוע לעולמו, השאיר אחריו הענק מחשבות נוגות רבות. כי במציאת של חנוכה תשי"ח נראה הדור הצעיר זקן ומשועבד לאתמול, לעומת איש האתמול שהיה צעיר בדעותיו וראה את המח.

מרינות

חיבוק הדוב

סיפורים רוסים מספר על בנו של איכר, שיצא מביתו ללילה אפל. משעברו דקות מספר והבין לא חזר, קרא לו אביו מתוך הבית: "איבאן, היכן אתה? חזר הביתה?" "תפתי דוב!" צעק הבן. "הגה לו וחזור הביתה!" הורה האב. "אני מוכן", השיב איבאן, "אבל הוא לא מניח לי."

מצבה המדיני של ישראל היה דומה, השבוע, למצבו של איבאן לוכד הדוב. לפני חצי שנה, כשחברות ארגון הברית הצפון-אטלנטית חשבו רק במעורפל על כדור ימה של ועידת הקרובה, היה כבר רעיון גאוני מגובש במוחותיהם של עושי המדיניות הישראלית. הם מירו להכב את הרוב הצפון-אטלנטי, בהנהגה כי הוא עשוי לעזור להם בפתרון אוהד של המצב במרחב.

באין כל נכונות נגשת בצמח המדינית ליצור מגע ישיר עם הערבים, א' עם הגוש האפריאסיאתי, החליטו ראש הממשלה ר' שרת החוק להשתדל ככל האפשר אצל חבי רות גאטיו שהארגון ירחיב את שטח התי-עניינותו למרחב. הם ביקשו דבר צנוע: שנאט"ו יערוב לשלמותה של ישראל, כי מקרה וזו ת תקף עליה הסובייטים או על-ידי גורויותיהם הערביות.

נורו מתערב. החשבון היה חד-צדדי. בבגאדא הריח השועל זקוק נורי אל-סעיד הזדמנות מצוינת לערות את הדבש מתחת לשפה של ישראל, גורית במרחב, אך ללונדון. כל האופרה הבריטית במרחב, אץ ללונדון, בדרך הספיק ללחוק על ממשלת אנקרה.

שותפתו כברית בגאדא. התביעה העיראקית, שזכתה לתמיכת בריטניה ותורכיה: שי נאט"ו אומנם יתערב בסיכסוך הישראלי-ערבי — אך לדעת ישראלי. התוכנית החדשה, שהובנה ליוני העידה שנפתחה ה' שבוע בפאריס, היתה תוכנית-הפלה ת אשר מפניה חששו כל הזמן מדינאי ישראל: שלום — לפי תנאי החלוקה של 1947. בצורה זו יוצר בעולם הרושם כי ישראל — שאינה מוכנה לחיתורים — מעכבת את השלום.

במצב החדש לא נותרה לישראל אלא משאלה אחת: למנוע בכל מחיר התערבות נאט"ו. הופעלה מיד מכות השתדלנות: נחם גולדמן נתבקש לשכוח את התקפות מפא"י, טס לרכוש את תמיכת ידיו החזיקי, קונ" ראד אדנאור הגרמני, דמות מרכזית כי נאט"ו גיורא יוספטל, ידיד אחד של אד-נואר, הובהל אף הוא למיטת החזיקי, קונ" הקאנצלר. בכריסל, פאריס ובלונדון עמלו שגרירי ישראל בקדחתנות, לדחות את הרעה. אולם, כאשר ישראלי הדיונים של ועידת נאט"ו, קשה היה לדעת עדיין אם אמנם יסכים הרוב להתיר את חיבוקו.

עתונות

נא לא להדגיש

הכסאות במועדון העתונאים המפואר של תל-אביב ידועים כמרופדים ונוחים. אך עורר

שרת החוקין מאיר אחרי הכשולן, בקשה

כי העתונים היומיים וכתביהם המדיניים, שיטבו עליהם השבוע, הראו סימני אי נוחיות. לפניהם ישבה שרת החוקין.

בשיחה שנועדה למסירת חומרי-רקע על יחסי-החוקין של המדינה, סיפרה גולדה ל' אורחיה כי מצבה המדיני של ישראל חמור הרבה יותר ממה שנראה אפילו לעיניהם החדות של העתונאים. להרגמה חזרה ותי ארה את פגישתה עם שר החוקין הסובייטי אנדרי גרומיקה, כעת שה תה בעצרת האו"ם לפני שלושה חודשים. הרוסי הדגיש כי סוסה של ישראל להיות מושמדת, אם תמשיך ב' מדיניות הנוכחית.

נסינותיה הנואשים של ישראל להיקלט בכרית מערבית כלשהי, לדברי שרת החוקין, באו מתוך חשש עמוק בפני חיסל פיו. "כשגוש אחד מאיים בלי הפסק להשמדך, הסבירה, "אין לך ברירה אלא להתחבר אל כל מדינה המעוניינת בהמשך קיומך."

בצורה זו ניסתה שרת החוקין לתרץ את נסיון-הביש של ישראל לזכות בתמיכת נאט"ו (ראה לעיל), וכל הפגישה לא באה אלא להשפיע על נציגי העתונות שלא להר' גיש יתר על המידה כשלונו זה של מדיניות החוקין.

● צעדה המדיני החשוב ביותר של ישראל בשבועות הקרובים יהיה כריתת ברית צבאית עם צרפת. אחרי הכשולן לקבל את חסות הברית הצפון-אטלנטית, ונוכח הקשיים המדיניים העלולים להתגלות כתוצאה מהחמרת עמדת בריטניה כלפי ישראל, מוכנות גם ישראל וגם צרפת להסדיר את היחסים ביניהן על יסוד ברית רשמית.

● הלחץ הנוכחי לשינוי גבולות ישראל לא ישיג כל תוצאה. כבר עתה ברור כי אין סיכויים שנאט"ו יקבל את ההצעה הכרטיסית-תורכית לחזור לתוכנית החלוקה של 1947, כדי לפייס את הערבים, ואילו רובן המכריע של יתר חברות הברית אינו רוצה לחיכנס לסבך הישראלי-ערבי.

● לעומת זאת, לא תחדל בריטניה ממאמציה להשיג את הסכמת המערב לכפות על ישראל הסדר של קיצוץ גבולות, תמורת שלום עם חלק ממדינות ערב. האנגלים ינסו להשפיע בכיוון זה על ארצות-הברית, מתוך נימוק כי זוהי הדרך היחידה לעצור את ההדירה הסובייטית במרחב ואף לפתח התקפת-נגד.

● צפוי שינוי במצב הפוליטי הערביים מארץ-ישראל. ארצות-הברית, הרואה ביישוב בעית הפליטים צעד ראשון הכרחי לפני כל הסדר, תצליח כנראה לבצע את יישובם מחדש של חלק ניכר מחפליטים בארצות ערב, במימון אמריקאי נדיב. המדינות העשירות למלוח פליטים: ירדן וזייריה

● בחזית הקואליציונית: מסתמן חיסול החיכוכים הפנימיים מביב היחס אל הדתיים. לעומת זאת צפויה מחייבת רינו מסיי לחיבת בקשר למדיניות החוץ. במפ"ם מתגבשת הדעה כי יש לשוב אל קו הנייטרליות, אשר לו מתנגד ביני בתוקף.

● הריון הכלכלי בין שלוש מפלגות הפועלים בממשלה יסתיים ללא תוצאות. סדר היום של דיונים אלה כולל כמעט את כל סבך תבעיות הכלכליות של המדינה, כגון מי דו יוקר המחיה, תוספת-חיוקר, מדיניות הסובסידיות, יני חינוך להתפטרות רצי-נית בין שלוש המפלגות.

● אל תחפש את שמו של הרב נסים בעתונים בשבועות הקרובים. בשיחות שחתנחלו בין מפא"י לבין חדתיים, סביב פעולותיו התקיפות של הרב הראשי, הסתבר כי חלק גדול מן התגובות החריפות נגד בא כתוצאה משאיפתו לפירסום עיחי. ראשי הדתיים יסבירו לרב נסים כי יטיב לעשות אם יצניע לכת בשבועות הקרובים.

● שוב יתחדשו השיחות בין הציונים הכללים לבין חרות, ושוב ללא תוצאות. המגע הפעם יתיח קצר, ועשוי להבהיר סופית כי אין סיכויים רבים ששתי מפלגות יסני יות אלה יוכלו להתאחד לקראת ה' בחירות לכנסת הרביעית.

● למרות ההכחשות המרדיות, כי לא תהיה חנינה בשנת העשור, תוכרו כנראה ככלי זאת חנינה חלקית מטעם נשיא המדינה. ההכחשות של משרד המס-פטים באו לרצן עבריינים אשר חיו עלולים להחליט כי מכוון שממילא י' חינו, מותר להם לחסכתן בביצוע עבדי רות, לקראת שנת העשור.

● שגרירי ישראל בלונדון אליהו אילת יפיים את תפקידו. אחרי טעם שנות שירות דיפלומטי ב' חשינגטון ובלונדון, ישוב אילת לירד-שלים, עם יתמנה לאחר התפטרות ה' מרכיזים במשרד החוקין. במקומו בלונדון יתמנה כנראה, מוהל משרד החוקין ד"ר וולטר חניד אוקספורד.

● וועדת הביקורת המרכזית של מפא"י תלחק על מזכיר מועצת פועלי היספה יוסף אלמוגי להתפטר מתפקידו כחבר כנסת. בהתאם להחלטת ועידת מפא"י, לא יכתן חבר ביותר מתפקיד סרכי אחד. עד כה התפטר מ' מהכנסת כחצי תריסר מחיכי מפא"י, ועתה חניע תורו נם של אלמוגי לעשות זאת. בפני אלמוגי תועמד חבריה: או לעזוב את יתפה או את הכנסת. במקומו של אלמוגי יכוס ל' כיסת שורד-חדיו חיים צדוק, שיח' של עורד-חדיו מיכאל רחפי.

● יוקם גוף התיישבותי חדש, משותף לכל התנועות הקיבוציות, ליישוב הנגב. אחרי שלמעטת הושלם יישוב חבל לכיש, יזום עתה דוד בן-גוריון הקמתה של 20' מ'ודות יישוב לאורך חכריש יליית

● הש.א. מתפורר. אחרי נילוי העלם הזה, והתנוקות חציבוריות לנילויים אלה, חנישו 18 מתוד 35 חנובדים הרשמית חקובים של מוסד זם את התפטרותם.

● צפין משטרה גכיה יעצר כנראה בקרוב, באשמת הש'ית פורשת ברשת ההברחה הגדולה שהתגלתה לאחרונה כנמלי היפה, ושנאשיה חיו שוטרי משמרה-חופים של משטרת ישי ראל. החקירה, המתנהלת במרץ רב, מניעה עתה לראשי הכנופיה, בתוכם נמצא כנראה גם אחד מקציני המשטרה חנביחיס בצפון חארץ.